



# Martinrantaseura

Jäsentiedote 1/2005



*Nyt ajankohtaisen ns. Martin kolmion tontin Itäisen Rantakadun suuntainen empirepuutalo tulee nykyisten kaavailujen mukaan säilymään. (Kuva: Jouni Liuke)*

# Kokouskutsu

Martinrantaseuran kevätkokous pidetään 17.3.2005 klo 18.00 Martin koululla, Hopeasepänkuja 2, Turku.

## MARTINRANTASEURAN KEVÄTKOKOUKSEN ESITYSLISTA

Paikka: Martin koulu

Aika: 17.3.2005 klo 18.00

1. Kokouksen avaaminen
2. Valitaan kokoukselle
  - puheenjohtaja ja sihteeri,
  - kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa
3. Työjärjestyksen hyväksyminen
4. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
5. Esitetään hallituksen kertomus edellisen vuoden toiminnasta, tilit ja tilintarkastajien lausunto
6. Vahvistetaan tilinpäätös ja päätetään vastuuvapauden myöntämisestä vastuuvollisille
7. Käsitellään muut kokoukselle tehdyt esitykset, jotka tulee jättää kirjallisina yhdistyksen hallitukselle kuukautta ennen kokouspäivää.
8. Muut mahdolliset asiat
9. Kokouksen päättäminen

---

**Kokouksen jälkeen on keskustelutilaisuus Martin alueen kaavoituksesta, alustajana toimii Turun kaupungin kaavoitusarkkitehti Iina Paasikivi.**

Jäsentiedotteen julkaisija: Martinrantaseura ry

Vastaava toimittaja: seuran puheenjohtaja Jouni Liuke

Toimituskunta: Heimo Kumlander, Jouni Liuke, Kristiina Syrjäso

Taitto ja layout: Matti Koskimies

# Lähtökuopissa

Martinrantaseuran ensimmäinen varsinainen jäsentiedote on nyt kädessäsi. Tarkoitus on toimittaa niitä alkuvaiheessa 2-3 numeroa vuodessa, myöhemmin ehkä enemmänkin.

Moni on kysynyt seuran nimestä; miksi Martinranta, eikä esim. Martinmäki olisi nimessä ollut parempi? Nimeen päädyttiin, kun uuteen kaupunginosaseuraan halettiin - osin Turkuseuran toivomuksesta - myös Majakkarannan ja tulevan Heikkilän kasarmialueen asukkaat. Alueelle keksittiin yhteisnimi Martinranta, rajoittaahan sitä toisaalla Aurajoki, toisaalla Pitkäsalmi ja Martti-nimikin säilyy mukana.

Yhdistyksen säännöt on jo syksyllä toimitettu yhdistysrekisteriin, mutta eivät ole vielä tulleet hyväksytyinä takaisin. Säännöt tullaan postittamaan kaikille jäsenille, toivottavasti jo seuraavan jäsentiedotteen yhteydessä.

Monipuolisen toiminnan alkuunsaamiseksi on nyt alkuvaiheessa perustettu neljä eri jaostoa toimintaa suunnittelemaan ja eteenpäin viemään. Jaostot ovat:

**Ohjelmajaos**, joka suunnittelee seuran toiminta-alueelle suuntautuvia tutustumiskäyntejä ja opastettuja retkiä kiinnostaviin kohteisiin.

**Historiajaos** suunnittelee alueen historiaan liittyviä esitelmätilaisuuksia, teema-iltoja ja näyttelyitä. Jaos pyrkii myös dokumentoimaan alueen historiaa, keräämään kotiseututietoutta ja ylläpitämään kerätyn materiaalin arkistoa.

**Ympäristöjaos** tutustuu seuran alueella vireillä oleviin kaavamuutosasioihin, liikennejärjestelyihin yms. ajankohtaisiin kysymyksiin ja laatii niistä tarvittaessa lausuntoja, ehdotuksia ja aloitteita seuran hallituksen eteenpäin vietäviksi.

**Tiedotusjaos** vastaa seuran sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta sekä toimittaa jäsentiedote-lehteä, hoitaa kokous- ja retkikutsut jne. Tämä nyt edessäsi oleva lehtinen on jaoksen tuotantoa.

Kunkin jaoston toimintaa ohjaa ja suunnittelee 3-6 henkinen työryhmä. Jos tunnet kiinnostusta tulla mukaan joidenkin jaostojen toimintaan, ota yhteyttä jaosten vetäjiin. Yhteystiedot löydät tästä lehdestä johtokunnan nimilistan yhteydestä.

Alueella tällä hetkellä vireillä olevista kaavamuutosasioista ei tähän lehteen saatu vielä kommentteja, mutta niihin palataan varmasti seuraavissa tiedotteissa. Tulevassa kevätkokouksessa 17.3. niistä saadaan Turun ympäristö- ja kaavoitusviraston edustajalta viime käden tietoja.

Toivon Martinrannan alueen asukkaita runsain määrin tulevan mukaan yhdistyksen toimintaan kehittämään alueen viihtyvyyttä, tutustumaan sen moniin kulttuuriperinteisiin ja syventämään kiintymystään kotiseutuunsa.

# Yhteenvedo syyskokouksesta 5.10.2004

Kokouksen aluksi Turun yliopiston emeritusprofessori Kalevi Wiik esitteli uudet kirjansa. Erityisesti esiteltävänä oli kirja, joka kertoo Turun lasten leikkimistä leikeistä 1900-luvun alkupuolelta, joita hän itse sekä monet kokouksessa olleet muistelivat Martinmäessä leikkineensä. Kirjassa on myös lyhyt, mutta erinomainen kuvaus Turun pihoista. Muuten kirjan esitelkään sen takakannen teksti, joka kuuluu seuraavasti:

## "Turu mukulatte leikei"

Turun pihoil o leikitty varma monta sata vuotta samoi leikei. Leikit o siirtyny vanhemmilt sukupolvilt nuaremmil ilma et kukka on kirjottanu leikitte säännöi muisti. Nyt ne on pantu kirja, ja niit o yli sata, ku lasketa mukka mukulatten kaikennäköset muutki touhumiset. Monet leikit elä viäl nykyänki, mut osa niist on kyl jo valitettavaste unhottunukki. Niitten tilal on tullu monelaist muuta touhu: nyt lapsil on televisiot ja vireot ja kännykät ja tiatokonet. Vanhempi sukupolvi, mil uuret vehket o jääny viarammiks, kerto usse nuaremmil, kummossi leikei ennen pihoil leikitti. Usse vanhemmat o ittekki taas ainaki unissas vanhal omal pihallas ja leikki rippassi tai pakkossi tai haukkassi vanhojen kaverittes kans. Aina ei tahro eres unissas muista, kui niit leikei leikitti. Sillo voi täst kirjast olla appu.

Kirja alus selitettä ens, kummossi Turun pihat enne oli. Kuka muista, mikä oli ruuma ja pesotupa ja pissakoppi, ja mil taval ne oli pihan tärkein ossi? Kirja loppu on koottu kaikenäkössi lorui ja runonpätki, mitä pihal prukatti osata. Kuka muista viäl, kui se loru jatku, ku alko näi: "Maalari maalas taloa, sinistä ja punasta,...?"

Syyskokouksessa hyväksyttiin Martinrantaseuran toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä valittiin hallitus. Hallituksen tiedot jäljempänä. Jäsenmaksuksi määrättiin 10 euroa ja perhejäsen 2 euroa.

Kokous ehdotti toimintasuunnitelman lisäksi seuraavaa:

- Seuran alueella toimineet vanhat "firmat" tulisi kartoittaa ja alueen historian tutkimusta tulisi aloitella.
- Martin ja Vähä-Heikkilän koulujen historiasta esitelmät, eri vuosikursien nimiluetteloja sekä näyttelyä luokkakuvista toivottiin järjestettäväksi.
- Liikenneilta tulisi järjestää ja saada pysäköintitilat Martinmäkeen.
- Tulisi järjestää taidenäyttely koskien alueen taidetta.

# Martinrantaseura ry:n tavoitteet

Seura toimii alueensa kaupunginosaseurana ja edunvalvojana. Se valmistelee ja vie eteenpäin alueensa asukkaiden ja asukasyhdistysten sille tuomia asioita ja saattaa ne asianmukaiseen päätökseen. Seura valvoo ja seuraa alueensa kehitystä puuttuen epäkohtiin ja tekee parannusehdotuksia mm. kaava-asioissa ja asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisäämiseksi.

## Toimintasuunnitelma vuodelle 2005

Martinrantaseura ry:

- kiinnittää erityistä huomiota alueensa asukkaiden hyvinvointiin.
- harjoittaa tiedotustoimintaa (jäsenlehti, tiedotteet ja ilmoitukset paikallislehdissä, radiossa, televisiossa sekä omalla kotisivullaan internetissä).
- tukee alueensa asukkaiden kunto-, harrastus- ja virkistystoimintaa tiedottamalla, järjestämällä sekä tekemällä aloitteita kaupungille ja muille yhteistyökumppaneille toiminnan järjestämistä ja paikkojen kunnostamista sekä niiden rakentamista varten.
- hankkii alennuksia uimahalleihin, elokuviin, teattereihin, konsertteihin, paikallisiin yrityksiin yms.
- järjestää tarvittaessa alueen asukkaiden ja kaupungin johdon sekä yhteistyökumppaneiden välisiä tapaamisia ja tiedotustilaisuuksia.
- järjestää alueen asukkaille yhteisiä retkiä, matkoja, tapahtumia, näyttelyjä yms.
- järjestää tarvittaessa koulutus- ja informaatiotilaisuuksia.
- pyrkii saamaan avustuksia ja sponsorirahaa toimintansa rahoittamiseksi.
- Martinrantaseura on yhteistyössä muiden kaupunginosayhdistysten, Turku-seuran, Kotiseutuliiton sekä Turun kaupungin kanssa.
- edellä esitettyjen toimintojen toteuttamiseksi perustetaan tarvittavia toimikuntia ja työryhmiä.
- Martinrantaseuran hallitus kutsuu koolle kevät- ja syyskokouksen sekä tarvittaessa ylimääräisiä kokouksia asioiden sitä vaatiessa.



# Martinrantaseuran hallitus

Puheenjohtaja **Jouni Liuke**, It.Rantakatu 54 F 91, puh. 0400 930 304.

Liuke on myös historiajaoston puheenjohtaja.

Seuran vpj. **Martti Simola**, Myllymäentie 20, puh. 0400 999 100.

Simola on myös ympäristöjaoston puheenjohtaja.

Sihteeri **Heimo Kumlander**, Betanianskatu 2 as. 16, puh. 040 593 4021,

heimo.kumlander@mbnet.fi

Rah.hoit. **Matti Koskimies**, Stålarinkatu 13 as. 6, puh. 050 387 0590,

matti@apulanta.fi

**Raili Kataja** It.Rantakatu 40 A 15, puh. 040 557 2500.

**Leena Kivikoski** Tapulikatku 6 as. 9, puh. 0500 527 593.

maiija-leena.kivikoski@luukku.com

**Topi Lehto** Kölikatu 14 as. 12, puh. 050 361 2326.

**Robert Rainio** Martinkatu 1 B, puh. 050 530 4338, även svenskspråkiga.

**Kristiina Syrjäso**, Tervahovinkatu 12 b A 15, puh.045 631 9453,

kristiina.syrjasuo@turkuseura.com , tiedotusjaoston puheenjohtaja

**Eija Tyystjärvi**, Kupittaankatu 106, puh. 050 346 6605, eityyst@tkukoulu.fi



*Martinrantaseura teki marraskuussa viime hetken tutustumiskäynnin Wärtsilän Turun telakkaan, joka on nyt jo historiaa. Ryhmää opasti Wärtsilän insinööri Taisto Talsi (vas). Kuvassa myös Martinrantaseuran hallituksen jäsenistä Raili Kataja (oik.), Eija Tyystjärvi ja Robert Rainio. (Kuva: Jouni Liuke)*

# Korppolaismäen historiaa

Turun kaupunginosista Korppolaismäki on kohdannut kenties kaikkein suurimpia muutoksia. Vanhoja torppia ei paljon ole enää jäljellä. Mäen kalliot ovat kahdenkymmenen viime vuoden kuluessa alkaneet kasvaa nopeasti puustoa.

Korppolaismäen nimestä on kirjoittanut paljon mm. Svante Dahlström.

Mäellä oli 1400-luvulla Korpilahden kylä ja suomenkielen sana "korpi" lienee alun perin Korppolaismäen juurena. Ruotsinkieliset saaristolaiset, jotka pitivät tuulensuojaa sen rinteillä, alkoivat kutsua sitä "Korpelax"-nimellä, mutta murteella se vääntyi myös "Korpplass" ja "Karpplax"-muotoihin. Suomalaisten korvissa tämä kuulosti erehdyttävästi "Korppolaistenvuorelta" ja niinpä se vakiintui käyttöön.

Turun linnaa piirittäessään Eerik XIV:n joukot valtasivat vuoren vuonna 1563 ja aloittivat linnan pommittamisen sieltä käsin. Muutamaa vuotta myöhemmin oli Eerik itse linnassa vankina ja tarinan mukaan hän katseli linnasta Korppolaismäelle, missä hänen puolisonsa Kaarina Maununtytär asui Tuupikkalan torpassa. Tuupikkala nousi maineeseen romanttisella 1800-luvulla, mutta sitten se purettiin. Sama kohtalo oli myös "Sista Styfvern" -majatalolla.

Korppolaismäki kuului pitkään Vähä-Heikkilän kuninkaankartanolle, kunnes sen vuokraaja alkoi 1890-luvulla luovuttaa mäen itäosasta rakennustontteja. Kaikkiaan 32 torppaa ehti syntyä ennen kuin senaatti kielsi rakentamisen tulipalovaaraan vedoten. Mäen länsiosa oli jo 1800-luvulla kaupungin omistuksessa. Sen huipulle rakensi Venäjän armeija tykkipatterin satamaa suojaamaan. Joen puoleinen rinne on osa 1900-luvun teollisuushistoriaa, sillä sen rannoilla oli mahtava laivatelakka, joka sodan jälkeen oli koko Suomen suurin työpaikka.

Korppolaismäen etelä- ja itäpuolelle rakennettiin runsaasti puutaloja 1940-luvulla asuntojen suuren kysynnän vuoksi. Nyt niitä puretaan ja tilalle tulee uuden vuosisadan asuntoja, jotka muuttavat kokonaan Korppolaismäen näkymät.



Teksti on fil.lis. Hannu Laaksosen kirjoittamasta, Turkuseuran joulukuussa julkaisemasta kirjasta Kävely puutalojen Turussa. Kirjaa myydään Föripudissa, Sairashuoneenk. 1, sekä muissa paikallisissa kirjakaupoissa (ovh 25 eur).

*Fil. lis. Hannu Laaksonen ja opas Pertti Huttunen tutustuttivat Martinrantaseuran jäseniä Korppolaismäen historiaan opastetun kävelyretken aikana lokakuussa. (Kuva: Kristiina Syrjäso)*

# Kevään tapahtumakalenteri

**To 24.2. klo 18.00**

## **Turku nousi tuhkasta jälleen**

Raimo Narjuksen diakuvaesitys talvi- ja jatkosodan pommitetuista rakennuksista ennen ja jälkeen tuhoa, tuhon aikana ja nykyään. Kuvia myös Martinmäestä. Manilla, Aurinkobaletin tilat, It. Rantakatu 64. Vapaa pääsy. Buffetti.

**To 17.3. klo 18.00**

## **Keskustelutilaisuus Martin alueen kaavoituksesta**

Alustajana toimii Turun kaupungin kaavoitusarkkitehti Iina Paasikivi. Tilaisuuden alussa Martinrantaseuran kevätkokous. Vapaa pääsy. Martin koulu, Hopeasepänkuja 2.

**Ti 12.4. klo 18.00**

## **Tutustuminen vanhaan kaasukelloon**

Tutustumme vanhaan kaasukelloon, jossa on nykyään Turku Energian lämpöakku. Paikalla Jukka Lehtinen Turku Energiasta sekä arkkitehti Heimo Paukkunen. Vapaa pääsy. Kokoontuminen pihalla kaasukellon edessä.

**To 19.5. klo 18.00**

## **"Tulp paserul Martimäkke"**

Turkuseuran järjestämä opastettu kävelykierros Martinmäessä. Opastusmaksu 3 euroa. Kokoontuminen Manillan edessä, It. Rantakatu 64. Opastus: Turun matkailuoppaat. Lisätietoja p. 233 1073/Turkuseura.

Mahdollisesta kesän ohjelmasta tiedotetaan keväällä.

---

Martinrantaseura on saanut oman logon. Jäsentiedotteenkin etusivua koristava logo on puheenjohtaja Jouni Liukkeen toteuttama.

---

Tämän jäsentiedotteen ohessa on kaikille Martinrantaseuran jäsenille postitettu seuran jäsenkortti sekä jäsenmaksun tilisiirtolomake. Jäseniä pyydetään suorittamaan vuoden 2005 jäsenmaksu seuran tilille.